

ION2:
ONDERNEMINGSRECHT:
ECONOMISCH RECHT

Module 4

Inhoudstafel

- HF1: Algemeen:
  - Begrippenverheldering
  - Wijzigingen in economisch recht
  - Ondernemingsrechtbank (ex – Rechtbank van Koophandel)
- HF2: Ondernemingsrecht
  - Handelszaak
  - Vennootschapsrecht => NIEUWE WETGEVING MEI 2019!!!
  - Overeenkomsten met handelstussenpersonen
- HF3: Marktrecht
  - Industriële eigendomsrechten
  - Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming
  - Wet betreffende de bescherming van de consumenten bij verkoop van consumptiegoederen

HF 3: Marktrecht

- Industriële eigendomsrechten
- Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming
- Wet betreffende de bescherming van de consumenten bij verkoop van consumptiegoederen

Industriële eigendomsrechten

- Inleiding:
  - intellectuele eigendomsrechten zijn belangrijk
  - Bescherming steeds belangrijker voor ondernemingen!
  - Complexe materie => hulp van derden van belang
- Definitie : voortbrengsels van de menselijke geest!
  - Creaties :
    - Technische : uitvindingen en kweekproducten op gebied van land- en tuinbouw
    - Artistieke creaties: literaire werken, muziek, film, fotografie, uiterlijk van een product...
  - Onderscheidende tekens : merken
  - Het geheel van bovenstaande opsomming vormt het **industriële eigendom**

Industriële eigendomsrechten

- intellectuele eigendomsrechten: beschermen van eigenaar voor exclusiviteit binnen bepaalde termijn.
- Soorten:
  - octrooien (patenten)
  - kwekersrechten
  - auteursrechten
  - tekeningen en modellen
  - merken

Industriële eigendomsrechten

- auteursrechten:
  - is van toepassing op werken die aan het menselijk brein ontspruiten zijn. Vb: literatuur, muziek, reclamefilms,...
  - beschermt alleen oorspronkelijke werken
  - bescherming ontstaat bij creatie
  - verleent de auteur exclusieve rechten (hij kan ermee doen wat hij wilt)
  - bij niet naleving kunnen sancties volgen
  - bescherming tot 70 jaar NA overlijden van auteur
  - Wie is auteur? Werknemer of werkgever? Werknemer! Arbeidscontract kan overdracht regelen!

Industriële eigendomsrechten

- Waar registreren van merken en modellen?
Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom!!!
  - → kan online gebeuren! Of er post!
  - Belangrijk bij registratie is duidelijke en zo volledig mogelijke omschrijving van creatie!
  - Bescherming is in voege nadat “depot” (neerlegging) heeft plaatsgevonden!

Industriële eigendomsrechten

- Vormen eigendomsrechten:
  - Auteursrecht: bescherming van originele creatie
  - Merkenrecht : laat bedrijven toe om zichzelf of producten te identificeren
  - Recht op modellen en tekeningen: het beschermen van het uitzicht van een product met functionele waarde
  - Octrooien : beschermen van uitvindingen
  - Kwekersrechten : beschermen van plantenrassen (rozen) en kweekproducten

Industriële eigendomsrechten

- BELANGRIJK:
  - het zijn monopolierechten (absolute rechten op iets onstoffelijks) te voordele van titularis
  - het zijn verbodsrechten (door de wet verleend) ten koste van vrijheid van derden! Derden kunnen niet zomaar gebruik van maken!!!
  - Bedrijven passen verschillende rechten toe om zoveel mogelijk bescherming te krijgen
  - Elk van de bovengenoemde eigendomsrechten hebben elk een specifiek juridisch regime
  - Territorialiteitsbeginsel!! Die rechten zijn onderworpen aan het recht van een staat! Betekenis: rechten geven bescherming op bepaald grondgebied!! (Benelux) !!!
- Oplossing: Europees Bureau voor de Harmonisering van de Interne Markt (gevestigd in Spanje) registreert merken, tekening => bescherming in 27 lidstaten!

Industriële eigendomsrechten

- Octrooien (patent): is een door overheid verleend, tijdelijk, uitsluitend recht op een technische creatie (uitvinding) !!! (belangrijk in de FARMA sector – generisch geneesmiddelen)
  - Belgisch octrooirecht:
    - bescherming gedurende maximaal 20 jaar!!
    - Betalen van een jaarlijkse takst
    - Vooronderzoek laten uitvoeren voor je uitvinding
    - Geen vooronderzoek: bescherming slecht 6 jaar

Industriële eigendomsrechten

- Geldigheidsvereisten:
  - Sprake zijn van **uitvinding**. Technisch creatie met een zekere oorspronkelijkheid!! (nieuw product, nieuw procede, nieuw stof, of nieuw combinatie van bekende elementen).
  - Uitvinding moet **nieuw** zijn! (niet eerder toegepast, bekend,...)
  - Uitvinding moet vatbaar voor **exploitatie in de industrie**
  - Uitvinding mag niet in strijd zijn met openbare orde of de goede zeden.
- Procedure tot aflevering van een octrooi: procedure is vrij ingewikkeld. Beroep doen op octrooispecialisten!

Industriële eigendomsrechten

- Internationale bescherming: in elk land bescherming aanvragen en beschermingsduur kan van land tot land verschillen!!
  - Europees Patentenbureau biedt bescherming in verschillende landen
  - Procedure duurt lang! Moet in elk land afzonderlijk goedgekeurd worden
  - Kostelijk. Moet altijd vernieuwd worden.
  - Patent Corporation Treaty: bescherming in meer dan 100 landen!!

Industriële eigendomsrechten

- Europees octrooi:
  - afgeleverd door Europees Octrooibureau!
  - Biedt bescherming in verschillende Europese landen
  - Kostenbesparing (slecht 1 aanvraag)
  - Enkel nuttig als je bescherming wenst in ten minste 3 landen
  - Gevaar: indien aanvraag geweigerd in 1 land => van toepassing op alle landen!!!!

Industriële eigendomsrechten

- Merken: één van de belangrijkste middelen om verbruiksartikelen te beschermen!
  - Alle onderscheidingstekens van een onderneming kunnen merken zijn! Vb: bedrijfsnaam, logo, productnaam, afkorting,...
  - Merk is belangrijk onderscheidend middel die een belangrijk factor speelt voor productherkenning! Belangrijk voor aankopen!!
  - Onderscheid tussen :
    - Individuele merken: dit zijn tekens ter aanduiding en onderscheiding van waren of diensten van een bepaalde onderneming!
    - Collectieve merken: tekens die dienen om één of meer gemeenschappelijke kenmerken te onderscheiden van waren afkomstig van verschillende ondernemingen! Vb; Woolmark

Industriële eigendomsrechten

- Indivuele merken:
  - Warenmerk: herkenningsteken dat een materieel product onderscheidt van anderen
  - Dienstenmerk: individualiseren van diensten (vb verzekeringen, toerisme,...). Immateriele diensten te onderscheiden van anderen.
- Geldigheidsvereisten voor merkenrechtelijke bescherming:
  - Deponeren van een nieuw teken met onderscheidend vermogen!
  - Niet in strijd met openbare orde en goede zeden
  - Nieuw en onderscheidend karakter van het teken: originaliteit en nieuw!
  - Onderzoek van merk vooraleer ingeschreven kan worden (2 tot 3 maanden duurtijd)
  - Betaling van depotrechten => dan verkrijgt men bescherming

Industriële eigendomsrechten

- Duur van bescherming:
  - Warenmerk: 10 jaar en verlengbaar
  - Dienstenmerk: 1 tot 10 jaar en verlengbaar
  - Indienen bij Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom
- Europees Gemeenschapsmerk (Trade Community Mark):
  - Bescherming in alle EU landen
  - Aanvragen behandeld door het Bureau voor Harmonisatie van de Interne Markt (in Spanje)
- Internationale depot: bescherming op internationaal vlak. Depot in Geneve.

Industriële eigendomsrechten

- Rechten van de merkhouder:
  - Uitsluitend recht op gebruik van het merk
  - Recht om het merk over te dragen of merklicenties te verlenen
  - Het recht om op te treden tegen merkinbreuken
    - Oneigenlijk gebruik van merk
    - Namaak
      - Rechtzaak en schadevergoeding eisen

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Inleiding:
  - In vrijemarkteconomie is vrijheid van mededinging belangrijk.
  - Marktdeelnemers moeten toegang krijgen tot de markt
  - Vrijheid is echter niet onbeperkt!
    - Vrijheid van marktdeelnemers mag niet aangewend worden om de vrijheid van andere deelnemers (concurrenten of consumenten) te beperken!
    - Anders is er sprake van onrechtmatige mededinging
    - “Spelregels” door overheid in leven geroepen om consumenten en concurrenten te beschermen!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Overheid heeft “spelregels” gegoten in:
  - Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (WMC)
  - Wet op garanties van consumptiegoederen
  - Regels inzake consumentenkrediet (wordt niet behandeld)

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- WMC:
  - Nieuwe wet (6 april 2010)
  - Opvolger van Wet op handelspraktijken en bescherming van de consument (WHPC) (20 jaar oude wet)
  - Reden van nieuwe is dat de oude wet achterhaald is geweest!
    - Markt is gewijzigd: klemtoon ligt op Europese markt ipv Belgische markt
    - Consumptiegedrag van de mensen is nu meer grensoverschrijdend dan vroeger
    - Opkomst internet: kopen via internet,...

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- WMC omvat alle regels die van toepassing zijn op relaties tussen ondernemingen onderling (B2B) en op relaties tussen consumenten en ondernemingen (B2C)
- WMC is niet van toepassing:
  - Op effecten en ander financiële instrumenten
  - Op beoefenaars van vrij beroepen
- Kenmerken/toepassingsgebied:
  - Ondernemingen:
    - elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die op een duurzame wijze een economische doel nastreeft, alsook verenigingen.
    - Rechtsvorm is niet relevant!
    - Enkel duurzaam nastreven economisch doel is belangrijk!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Consument:
  - Ieder natuurlijke persoon die, uitsluitend voor niet-beroepsmatige doeleinden, op de markt gebrachte producten verwerft en gebruikt (vb schilder aankoop van verf voor prive doeleinden)
- Producten, goederen en diensten:
  - begrip producten worden zeer ruim geïnterpreerd en omvat:
  - Goederen: alle lichamelijke roerende zaken (roerende voorwerpen, dieren, gas,...)
  - Diensten: elke prestatie van een onderneming
  - Onroerende goederen (gronden en gebouwen)
  - Rechten en plichten

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Informatie van de markt:
  - WMC regelt transparantie op de markt
  - Bedoeling is dat klant met kennis van zaken en volledigheid van informatie keuze maakt uit het aanbod
- Principe:
  - Op ogenblik van het sluiten van de overeenkomst moet de onderneming alle mogelijke informatie (kenmerken, prijs, verkoopsvoorwaarden) verschaffen aan de consumenten opdat deze laatste met kennis van zaken een beslissing neemt!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Specifieke regels bestaan inzake:
  - Prijsaanduiding
  - Benaming, samenstelling en etikettering van producten
  - Benaming van oorsprong
  - Aanduiding van hoeveelheden
  - Vergelijkende reclame
  - Promoties inzake prijzen
    - Maw maximale bescherming wordt ingebouwd ten gunste van de consument!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- **Sommige handelspraktijken:**
  - Verkopen met verlies:
    - is niet toegestaan!!
    - Hoe wordt het vastgesteld? Aankoopprijs van aangekochte goederen!
  - Uitzondering:
    - bij uitverkoop, solden, opruiming
    - bederfbare goederen (vlees, groenten,...)
    - beschadigde waren
    - seizoensgebonden producten (vb kerstkaarten)

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- uitverkoop:
  - sprake van uitverkoop ingeval van versnelde afzet tgv overlijden, overname handel, gerechtelijke beslissing, openbare werken en aldus tijdelijke sluiting van winkel
  - in zulke gevallen toegelaten om te verkopen met verlies
  - maar is door de wetgever gereguleerd! Om misbruiken te vermijden! Zekere procedure te volgen!
- Opruiming/solden:
  - Is toegelaten omwille van seizoensgebonden aard van de goederen!
  - Vaste soldenperiode
  - Spersperiode nog steeds van kracht? In de toekomst?
  - 2 soldenperiode:
    - winterperiode : januari
    - zomerperiode: juli
  - in die periode kunnen producten met verlies verkocht worden!!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Koppelverkoop of gezamenlijke aanbod van producten of diensten:
  - Was bij wet verboden tot midden 2009
  - Is nu officieel toegelaten! Zolang consument correct wordt ingelicht!!
  - Koppelverkoop? Het gratis of tegen verminderd prijs aanbieden van een product bij afnamen van een ander product!
  - België was nog enig land in Europa waar het niet mocht!
  - Maar was in strijd me europese regels!
- Waardebonnen:
  - Documenten die gratis worden verspreid die recht geven op een voordeel die bestaat in een korting in geld.
  - Moet ook voldoen aan bepaalde vereisten

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Openbare verkopen:
  - Bij opbod of bij afslag verkopen van vervaardigde en gebruikte goederen
  - Moet plaatsvinden in in zalen die daarvoor bestemd zijn (bij wet geregeld)
- Afgedwongen verkopen:
  - Gaat om postorderbedrijven
  - Verboden om consumenten ongewenste/onbestelde leveringen te doen en te verplichten om te betalen
- Verkopen op afstand:
  - Belangrijk: bedenktijd van 7 werkdagen. In die periode kan consument afzien van aankoop.
- Onwettige verkooppraktijken:
  - Piramideverkoop: doel is niet verkopen maar enkel verkopers aantrekken!

Wet betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

- Reclame en oneerlijke handelspraktijken:
  - Reclame is mededeling die tot doel heeft verkoop te bevorderen!
  - Belangrijk is de regelgeving rond reclame! Wordt bepaald door WMC!
  - Niet toegestaan:
    - Misleidende reclame; verkeerde voorstelling van zaken (vb Havana blended gebruiken voor sigaren die niet uit Cuba afkomstig zijn)
    - Verbod van afbrekende reclame: bedoeling is concurrenten aan te vallen of zwart te maken, afbreuk te doen aan hun reputatie of geloofwaardigheid.
    - Verwarringsstichtende reclame: dit is reclame die gegevens bevat waardoor verwarring kan ontstaan met een ander verkopen zijn producten, diensten of activiteiten.
    - Lokvogel reclame: reclame voor goederen die onvoldoende in voorraad zijn. Of diensten die niet in redelijke periode geleverd kunnen worden.
    - Verboden is reclame voor verboden handelspraktijken (verkopen met verlies)

Wet betreffende bescherming van consumenten bij verkoop

- Wet regelt de modaliteiten van de wettelijke garanties van toepassing op consumptiegoederen
- Verkoper is verantwoordelijk voor de producten die hij verkoopt
- Consument heeft via deze wet een instrument om de verkoper aan te spreken indien goederen niet voldoen aan vereisten

Wet betreffende bescherming van consumenten bij verkoop

- Kenmerken:
  - Garantie:
    - is een verbintenis (van rechtswege of contractueel) die een consument garandeert dat de goederen die hij heeft aangekocht overeenstemmen met de beschrijving (in garantiebewijs of reclame).
    - Bij gebrek aan overeenstemming kan de consument de verkoper aanspreken om situatie recht te zetten
  - Soorten garantie:
    - Wettelijke: van rechtswege
    - Commerciële: facultatief

Wet betreffende bescherming van consumenten bij verkoop

- Termijnen:
  - Wettelijke: 2 jaar vanaf levering van het product
  - Commerciële garantie: facultatief en kan worden onderhandeld! Maar doet geen afbreuk aan de wettelijke garantie!

